

giver saa meget, tilskydes der et lignende Beløb fra anden Side. Jeg tror, det vilde være en heldig og retfærdig Ordning, og at vi saa vilde komme bort fra den Planløshed, som nu hersker paa dette saavel som paa adskillige andre vigtige Omraader under Kultusministeriet.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger vedrørende Forholdet: Staten som Kirkeejer. Det er et Spørgsmaal, som i Udvalget er blevet rejst fra Socialdemokratiets Side. Der findes mange Afsnit omkring paa Finansloven, som jeg synes, det kunde være godt til Tider at faa Klarhed over, og ofte findes de spredte, saa det kan være vanskeligt for den enkelte at faa virkelig Rede paa, hvorledes en Sag staar. Staten staar som Kirkeejer for ikke mindre end 51 Kirker, nemlig 14 Domænekirker, 6 Seminariekirker, 13 Universitetskirker, 15 Kirker under Sorø Akademi og 3 Kirker under Almenskolerne. Vi have fra vor Side ønsket at faa oplyst, hvorledes Balancen var i Regnskabet vedrørende disse 51 Kirker. Jeg skal ikke nævne Tallene, dem har den ærede Ordfører allerede oplæst, saa disse Tal ville nu gaa ind i Rigsdagstidenden. Jeg skal blot nævne, at Hovedresultatet viser, at disse 51 Kirker i Aarene 1903—08 have haft en Indtægt paa 388,000 Kr. og en Udgift paa 378,000 Kr. — det er naturligvis afrundede Tal —, saa at det Overskud, disse 51 Kirker have givet i dette Femaar, beløber sig til 10,000 Kr. Men det Overskud, de give, falder meget forskelligt. Navnlige er det rent galt med vore Domænekirker. Her har Indtægten været 35,000 Kr. og Udgiften 81,000 Kr., saa at der for Domænekirkerne Vedkommende er et Underskud paa 45,000—46,000 Kr. Og ved Seminariekirkerne er det endnu værre. De 6 Seminariekirker have haft en Indtægt paa 17,000 Kr. og en Udgift paa 61,000 Kr., der er altsaa et Minus paa 44,000 Kr. Derimod betale Universitetskirkerne sig saa nogenlunde. Disse 13 Kirker have givet et Overskud paa 29,000 Kr. De 15 Kirker under Sorø Akademi have givet et Overskud paa 64,000 Kr., og de 3 Almenskolekirker have givet et Overskud paa 6,000 Kr. i dette Femaar:

Der er her et Spørgsmaal, der fortjener at tages op til Overvejelse. Jeg synes ikke, der er nogen Mening i, at Staten skal staa som Kirkeejer, at f. Eks. Seminariefonden skal trækkes med disse 6 Kirker oppe i Aalborg Stift, der altsaa give et gennemsnitligt Underskud paa 7,000—8,000 Kr. aarlig, eller at Domæ-

nerne skulle have dette store Underskud. Jeg synes, der for Regeringen er Grund til at tage op til Overvejelse, om vi ikke kunne skille os af med disse Kirker.

Naar Underskuddet er saa stort ved disse Kirker, ligger det for en stor Del deri, at Folk stille overdrevne Fordringer til deres Kirker. De ville have alle de Behageligheder, Bekvemmeligheder og Hovedstandsættelser, som de kunne faa, og derfor blive Udgifterne saa overordentlig store. Jeg skal blot nævne et Eksempel: Paa Tillægsbevillingsloven er der forlangt under Sorø Akademi til to Kirker 12 Salmebøger til hver, altsaa i alt 24 Salmebøger, som skulle koste 104 Kr. Det er altsaa Bøger, som skulle ligge til Menighedens Afbenyttelse, og det kan maaske være meget rigtigt, men det er noget, som ikke vil ske i andre Kirker. Jeg synes, det var Ministeriets Pligt at holde igen overfor de stærke Fordringer, der stilles af Menighederne. Det ser ud, som om de blot behøve at kræve ind for at faa, hvad de ønske. Jeg synes, det burde overvejes, om vi ikke kunde skille os af med de 14 Domænekirker og de 6 Seminariekirker. Det er Seminariefonden, der ejer disse sidste, og det er en sørgelig Ejendom for Seminariefonden at have, naar den medfører 7,000—8,000 Kr.s Tab hvert Aar.

I gamle Dage var Seminariefonden her i Danmark rig eller nogenlunde velstillet. Den blev oprettet i Aaret 1805, og der var da tillagt den betydelige Indtægter fra Præstekaldene, der var tillagt den 1½ Sk. Afgift af en Del Konge- og Korn-tiende, og der var tillagt den forskellige Gebyrer af de Ekspeditioner, der blev udfærdigede i Kancelliet. Men dette er nu taget bort fra den, det har Seminariefonden ikke mere, men disse 6 Kirker, som sikkert ere hjemløse, og som ingen vilde have, hvis man vilde forære dem dem, har Seminariefonden faaet Lov at beholde. En af Grundene til, at hele vort Seminarievæsen er saa fattigt og tarveligt, er maaske den, at Seminariefonden har faaet disse 6 Kirker over paa sig, at vore Seminarieudgifter ogsaa skulle belemres med dette Seminarierne aldeles uvedkommende. Der er her i Tinget mange, som have saa meget imod Statsdrift, og som ved alle Lejligheder søge at komme bort fra Statsdrift; her er et Omraade, hvor ogsaa jeg er imod Statsdrift, og jeg vil gerne støtte de Herrer i deres Bestræbelser for at komme bort fra Statsdriften, saa at de 14 Domænekirker og de 6 Seminariekirker hurtigst muligt kunde gaa over til privat Drift.